

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Quid sit detractio? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

nit tamen superbia ad contumeliam, in quantum illi qui se superiores æstimant, facilius alios contem-
nunt, & iniurias eis irrogant. Facilius enim irascun-
tur, ut potè repuzantes indignum quicquid contra
eorum voluntatem agitur.

¶ c. 6. in prin 10. 5
Ad secundum dicendum, quòd secundum Phi-
losofum in septimo Ethicorum *, ira non perf-
audit rationem. Et sic iratus patitur rationis defe-
ctum, in quo conuenit cum stulticia. Et propter
hoc ex stulticia oritur contumelia, secundum affinita-
tem, quam habet cum ira.

li. 2. c. 4. de clinan do ad fi. 10. 6.
Ad tertium dicendum, quòd secundum Philoso-
phum in 2. Rhet. * iratus intendit manifestam offen-
sam, quod non curat odiens. Et ideo contumelia,
quæ importat manifestam iniuriam, magis pertinet
ad iram, quàm ad odium.

QVÆST. LXXIII.

De detractioe, in quatuor articulos diuisa.

Postea considerandum est de detractioe.

¶ Et circa hoc queruntur quatuor.

¶ Primo, quid sit detractio.

¶ Secundo, utrum sit peccatum mortale?

¶ Tertio, de comparatione eius ad alia peccata.

¶ Quarto, utrum peccet aliquis audiendo detra-
ctionem?

ARTIC. I.

*Utrum detractio conuenienter diffiniatur, quòd est
denigratio aliens fama per verba?*

401

*Inf. 9. 74**a. 1. et 9.**75. ar. 1.**co. Et Ro.**1. le. 7. co.*

4.

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd de-
tractio non sit denigratio aliens fame per
occulta verba, ut à quibusdam diffinitur. Occul-
tum enim & manifestum sunt circumstantiæ non
constituentes speciem peccati. Accidit enim pecca-
to, quòd à multis sciatur, vel à paucis. Sed illud
quod non constituit speciem peccati, non pertinet
ad rationem ipsius, nec debet poni in eius diffinitio-
ne. Ergo ad rationem detractioe non pertinet,
quòd fiat per occulta verba.

¶ 2. Præ-

¶ 2 Præterea, Ad rationem famæ pertinet publica notitia. Si ergo per detractionem denigretur fama alicuius, non poterit hoc fieri per verba occulta, sed per verba in manifesto dicta.

¶ 3 Præterea, Ille detrahit, qui aliquid subtrahit, vel diminuit de eo quod est. Sed quandoque denigretur fama alicuius, etiam si nihil subtrahatur de veritate: puta cum aliquis vera crimina alicuius pandit. Ergo non omnis denigratio famæ, est detrahitio.

SED contra est, quod dicitur Ecclesiast. 10. Si mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet qui occultè detrahit. Ergo occultè mordere famam alicuius, est detrahere.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut factio aliquis nocet alteri dupliciter, manifestè quidem, sicut in rapina, vel quacumque violentia illata; occultè autem, sicut in furto & dolosa percussione: ita etiam verbo aliquis dupliciter aliquem lædit. Vno modo in manifesto: & hoc fit per contumeliam, ut supra dictum est*. Alio modo occultè: & hoc fit per detractionem. Ex hoc autem, quòd aliquis manifestè verba contra alium profert, videtur eum parvipendere: unde ex hoc ipso dehonatur. Et ideò contumelia detrimentum affert honori eius, in quem profertur. Sed qui verba contra aliquem profert in occulto, videtur eum vereri magis quàm parvipendere. Unde non directè infert detrimentum honori, sed famæ, in quantum huiusmodi verba occultè proferens, quantum in ipso est, eos qui audiunt, facit malam opinionem habere de eo, contra quem loquitur. Hoc enim intendere videtur, & ad hoc conatur detrahens, ut eius verbis credatur. Unde patet quòd detrahitio differt à contumelia dupliciter. Vno modo quantum ad modum proponendi verba: quia scilicet contumeliosus manifestè contra aliquem loquitur, detractor autem occultè. Alio modo quantum ad finem intantum;

* q. 27. 46.
47. 1.

siue quantum ad nocumentum illatum: quia scilicet contumeliosus derogat honori, detractor famæ.

Ad primum ergo dicendum, quòd in inuoluntarijs commutationibus, ad quas reducuntur omnia nocumenta proximo illata verbo vel facto, diuersificantur rationem peccati, occultum & manifestum: quia alia est ratio inuoluntarij per violentiam, & per ignorantiam, vt supra dictum est *.

q. 66. a. 4.
c. 1. 2.
q. 6. a. 5.
c. 8.

Ad secundum dicendum, quòd verba detractionis dicuntur occulta non simpliciter, sed per comparisonem ad eum de quo dicuntur: quia eo absente & ignorante dicuntur. Sed contumeliosus in faciem contra hominem loquitur. Vnde si aliquis de alio male loquatur coram multis eo absente, detractio est: si autem eo solo presente, contumelia est: quamuis etiam si vni soli aliquis de absente malum dicat, corrumpit famam eius non in toto, sed in parte.

Ad tertium dicendum, quòd aliquis dicitur detractio, non quia diminuat de veritate, sed quia diminuit famam eius. Quod quidem fit, quandoque directè, quandoque indirectè. Directè quidem quadrupliciter. Vno modo, quando falsum imponit alteri: secundo, quando peccatum adauget suis verbis: tertio, quando occultum reuelat: quarto, quando id quod est bonum, dicit mala intentione factum. Indirectè autem, vel negando bonum alterius, vel malitiosè reticendo, vel minuendo.

402

.Ioc. sup.
ars. 1. in-
ductis.
ar. prac.
ad 3.
cap. non
sunt au-
diendi 6.
q. 3.

ARTIC. II.

Utrum detractio sit peccatum mortale?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd detractio non sit peccatum mortale. Nullus enim actus virtutis est peccatum mortale. Sed reuelare peccatum occultum, quod sicut dictum est *, ad detractionem pertinet, est actus virtutis vel charitatis, dum aliquis fratris peccatum denuntiat, eius emendationem intendens: vel etiam est actus iusti.